

Taitəs

Nauəuə iətəm Pol təmətei tuvən kəm Taitəs

Nəghatiən əkuəkir rəha nauəuə u Taitəs

?Pəh təmətei nauəuə u? Aposil Pol təmətei nauəuə u.

?Təmətei tətuvən kəm pəh? Pol təmətei nauəuə u tətuvən kəm Taitəs. Taitəs in Ianihluə* kəti iətəm təməhatətə e Krīsto. Pol təmiuvi=pa in o Krīsto, kəni Taitəs təmöl uək tepət ilau Pol təhmen əmə e Timoti. Kauteh nərgin nian tepət e Niutestimīn.

?Natigian təhro lanu lan nian təmətei? Pol mine Taitəs kəmian e nītəni u Krit, kəni ilau kəmuətuəuin niməfaki kəti u ikinu. Pol təmiet min, mətəu təməni=pən kəm Taitəs məmə in otətətig mol rəfin uək iətəm tətətig ikin əha. Krit in nītəni kəti iətəm təriauəh vivi e noliən tərəh min, nətəmimi kauteiuə pīk nian rəfin, məutəuən pīk, kəni məutəlpah. Nəuvein kautəhuva e niməfaki kəni məutəni nəghatiən kəuteiuə tepət məmə okotə məni lan.

?Təmətei nauəuə u o nak? Pol tolkeikei məmə otasiru e Taitəs e rəhan min uək əpəha e niməfaki əpəha Krit. Taitəs otəkeikei məfəri nətəmimi məmə okəhuva eldə min o nehian niməfaki. Kəni Pol tətəghati e noliən rəha nəghatiən kəm nətəmimi min u kəsotohtəu-pəniən nətəligian rəha Taitəs. Kəni məfən nəgətuniən nəuvein rəha nəhatətəian

* : Nanihluə, Ianihluə – Afin-to e tiksineri.

mine naliuəkiən əhruahru. Kəni in təməni məmə Taitəs otasisig viviyən e nəgətuniən eiuə min. Naunun nəghatiən təməni məmə otahli=pa iətəmimi kəti tuva masiru e niməfaki, kəni Taitəs in otəkeikei muva min masiru e Pol.

Pol təməni təuvir kəm Taitəs

¹ Taitəs. İəu Pol, iətətei nauəuə u kəm ik. İəu slef kəti rəha Uhgın, kəni iəu aposil kəti rəha İesu Krısto. Təmahlı=pa iəu məmə iəkəsiru e nətəmimi nətəm Uhgın təmitəpın rəkis ilah məmə rəhan min, məfəri nəhatətəiən rəhalah, masiru e lah məmə okotəhrun nəgətuniən pəhriən. Nian nətəmimi kəutohtəu=pən nəgətuniən pəhriən əha, kəni rəhalah nəmiəgəhiən otəhruahru kotəhmen=pən e noliən iətəm Uhgın tolkeikei.

² Kitah kotəhrun nıpəhriəniən əha, kəni motəhatətə lan. Kəni e noliən əha, rəhatah nətəligiən tətətig əskəsik rəkis məmə okotos nəmiəgəhiən itulın. Aupən rəkis agın iətəm Uhgın təməsöl əhanəhiən natimnati rəfin, mətəu Uhgın tinəni rəkis nəmiəgəhiən itulın əha, məmə in otol lanəha. Kəni kitah kotəhrun əmə in təseiuəiən nian kəti mine.

³ Kəni e nian əhruahru iətəm Uhgın təməni, in təmol məmə nətəmimi okotəhrun nəghatiən rəhan. İlah kotəhrun mətəu-inu Uhgın İosmiəgəh rəhatah təməni mələhu nəghatiən kəti məmə təməfa uək u tətətig e nəhlmək məmə iəu iəkəni pətigəm nəghatiən əha rəha nəmiəgəhiən itulın.

⁴ Taitəs, rəhalau nəhatətəiən kətiəh, kəni e noliən rəha nəhatətəiən, in təhmen əmə məmə ik nətik pəhriən.

Rəhak nəfakiən məmə Uhgın Tatə rəhatah ilau Kristo Iesu, Iosmiəgəh rəhatah, pəh okuəfinə rəhalau nəuviriən kəm ik, kəni muələhu nəməlinuian tətatiğ ohnik.

Uək rəha Taitəs əpəha Krit

⁵ E nian iəmiet Krit, kəni iəmələhu ik nətatiğ məmə onəköl rəfin uək iətəm tətatiğ, kəni məmə onəkəfəri eldə mın rəha niməfaki mın, e taun mın rəfin e nitəni Krit təhmen əmə mə inu iəməni mine kəm ik.

⁶ Eldə mın rəha niməfaki, nəmiəgəhiən rəhalah otəkeikei məhruahru agın, kəni nolian tərəh kəti tikə lan. Kəni ilah məsotol-pəniən rəhalah mın nıpətan, kəni rəhalah kəlkələh mın okotəkeikei motəhatətə e Uhgın, kəni məsotan əpnəpiniən motol natimnati təsəhmenian, kəni məsotəhtiən nəuia rəhalah tatə mine məmə məmə nətəmimi okotəni rah ilah ohni.

⁷ Nəmiəgəhiən rəha eldə mın rəha niməfaki otəkeikei məhruahru vivi mətəu-inu ilah kautos uək asoli rəha Uhgın. Ilah nətəm kəuteh vivi nətəmimi, okotəkeikei motol lanəha məmə kəsotəfəri aruiən ilah, məutəkeikei kəm nətəmimi məmə okotohtəu=pən nətəligiən rəhan kəni nikilah təsəmei uəhaiən. Kəni okəsotol uəhaiən niəməha. Səniəmə ilah nətəmimi rəha nəpisiən uə nəməuiən, kəni səniəmə ilah nəumis mın nətəm kautolkeikei pik məni məutəiu e nolian tərəh mın məmə okotos.

⁸ Mətəu nəmiəgəhiən rəhalah in otəkeikei mol mın lanu. Ilah okotəkeikei mauteruh vivi nətəmimi nətəm kəutəhuva imalah ikın. Ilah nətəm kotolkeikei məmə okotol əmə natimnati iətəm təuvir, kəni nolian rəhalah in tətəgətun

məmə ilah nətəm mətəh, kəni koteinatig. Ilah nətəmi rəha nıtəu-pəniən nəghatiən rəha Uhgın. Rəhalah nəmiəgəhiən in otəkeikei məhruahru vivi e nəhmti Uhgın. Ilah kotəhrun nəni aruiən e nıkilah məmə okotəpəh noliən natimnati iətəm tərəh kəni mautil əmə nati iətəm təuvir.

⁹ Ilah okotəkeikei motəhatətə əskasik e nəghatiən rəha nanusiən təuvir məmə in nıpəhriniən təhmen=pən məmə kəməgətun ilah lan. Kəni inəha, ilah koteinatig vivi o nəgətuniən nətəmi e nəgətuniən pəhriniən iətəm in təhruahru məmə ilah okotohtəu=pən. Kəni nian nətəmi nəuvein okotəni nəghatiən mın iətəm tol pişin e nəgətuniən pəhriən, kəni nətəmi asoli mın rəha niməfaki okotəgətun əhruahru ilah motəni=pən kəm lah məmə rəhalah nəgətuniən in neiuəiən.

¹⁰ İətəghati mın lanu mətəu-inu nətəmi tepət e niməfaki əpəha Krit kotəməki e nıpəhriniən u. Ilah, nəghatiən rəhalah tətətipərəh pik təhmen e kaluəluə, mətəu nuhuən lan tikə, kəni mautil rəkis nətəmi nəuvein e nəgətuniən eiüə mın rəhalah. Nətəmi tepət rəha Isrel nətəm kəutəhatətə e Kristo, ilah kəutəhtul əskasik o Lou rəhalah, məutəni məmə okəkeikei kəhgi=pən nətəmi məmə Uhgın otosmiəgəh ilah. Ilah nəgətun eiüə mın.

¹¹ Ahtipəsig e nəghatiən rəhalah məmə okəsotəgətuniən e niməfaki nəgətuniən əha kotərəh iətəm kəsotəhruahru iən məmə okotəgətun, mətəu-inu nəgətuniən rəhalah tətərəkin-rəkin nəhatətəiən rəha nəuaniləuis mın rəfin rəha nətəmi nəuvein. Ilah kəutəgətun

neiuəian əha mətəu-inu kotalkeikei məmə okotos məni lan, mətəu kəsotaulisian ohni.

¹² İətəm Krit kəti aupən, in iəni kəti rəhalah, in mən təməni mən lanu məmə, “Nətəm Krit, ilah nətəmi rəha neiuəian nian rəfin. Kəni ilah kotəhmen e kuri arpin mən. Kəni ilah nəlpah, nian rəfin ilah kotalkeikei əmə məmə kəutauən.”

¹³ Mətəu nəghatian rəha iəni u, in tol əmə nıpəhriənian. Kəni tol lanəha, ahi ilah məni=pən kəm lah məmə rəhalah nəgətunian in neiuəian, pəh ilah okotəhatətə əmə e nəghatian pəhriən,

¹⁴ kəni ilah okəsotohtəu-pəniən nonagei rəha nətəm Isrel mine nəghatian rəha nətəm kəutəpəh nəghatian pəhriən.

¹⁵ Kəni nəkotəhrun məmə nətəmimi nətəm kotəhruahru e nəhmti Uhgın, nati tikə iətəm otol ilah kotəmikmik. Mətəu nətəmimi nətəm kəutamikmik e nəhmti Uhgın mətəu-inu ilah kəsotəhatətəian e İesu, kəti nolian kəti tikə iətəm otol ilah kotəhruahru. Kəni tol lanəha, nətəligian mine nıkilah pəti kəsüəhruahruian, kəni ilah kotəruru nakilian nati iətəm təuvır, mine nati iətəm tərəh.

¹⁶ İlah kəutəni məmə kotəhrun Uhgın, mətəu nolian rəhalah tətəgətun məmə kəuteiuə, ilah kəutəuhlin nəmtəhlah kəm Uhgın. Nətəmimi mən əha kotərah agın, motalməli məutəhti nəuia Uhgın, kəni ko ilah kəsotolian nati təuvır kəti mine.

2

Nəgətunian iətəm təhruahru

1:11 2Tim 3:5-6; 1Pitə 5:2

1:13 2Tim 4:2

1:14 1Tim 4:7

1:16 1Jon 1:6; 2:4

¹ Mətəu ik Taitəs, ik onəkeikei məgətun vivi nətəmimi e nəgətunian iətəm tətiteu=pən nəghatian əhruahru e Iesu.

² Ik onəkəkeikei nəgətun nauəhli min məmə e naliuəkian rəhalah, ilah okotan mətig, kəni məsotəmnim pikiən wain, kəni noliən rəhalah otəkeikei məhruahru vivi pəh nətəmimi okotisiai ilah, kəni ilah okotəkeikei mautəni aruiən e nikiilah məmə kotəpəh noliən natimnati tərəh kəni mautol əmə nati iətəm təuyir. Nəhatətəian rəhalah otəkeikei mamnim vivi e nəghatian rəha Uhgın. Kəni ilah okotəkeikei motolkeikei nətəmimi. Kəni motəkeikei motəhtul tiəkis e nian iəkis min u kəutəhuva e rəhalah nəmiəgəhian.

³ Kəni e noliən əhmen əmə lanəha, nəkəkeikei məgətun vivi nıpətauəhli min məmə ilah okotəkeikei motol noliən iətəm təhruahru məmə otəfən nisialian kəm Uhgın. Kəni ilah okəsotəniən nikiiali nətəmimi. Kəni səniəmə nıpətan rəha napisiən. Mətəu ilah okotəkeikei motəgətun nəmiəgəhian əhruahru.

⁴ Inəha, ilah okotəgətun nıpətan min e suaru iətəm ilah okotolkeikei rəhalah min nəman mine nenətilah min.

⁵ Ilah okotəkeikei motəgətun nıpətan məmə ilah nıpətan mətig nətəm kotəhrun nəni aruiən e nikiilah məmə kotəpəh noliən natimnati tərəh kəni mautol əmə nati iətəm təuyir. Kəni ilah kəsotan əpnapiniən, kəni mautisiai rəhalah min nəman, kəni mauteh vivi natimnati min rəha lahuənu, kəni ilah mautol təuyir kəm nətəmimi. Nian kautil noliən tol min lanəha, kəni motəniəhu nətəmimi məmə kəsotəni rahian nəgətunian rəha Uhgın.

⁶ Kəni təhmen əmə mın, otəghati əskasik kəm nətəm aluə məmə ilah kotəhrun nəni aruiən e nıkilah məmə kotəpəh noliən natimnati tərəh kəni mautol əmə nati iətəm təuvır.

⁷ Kəni ik, e natimnati rəfin, onəköl əmə nati əhruahru mın, pəh ilah okotətəu=pən nati nak natol. Nian onəkəgətun, nəmiəgəhiən rəham otəkeikei məhruahru, mol nəghatiən rəham təfigəm.

⁸ Ik onəkəkeikei mətəni əmə nəghatiən pəhriən, məmə nətəmimi okəsotəniən neiuəiən lan. Pəh in otol rəham tikimır mın okotaulis lan mətəu-inu ilah kəsotəh-pəniən noliən tərəh kəti mine lam, kəni məsotəniən nati tərəh kəti e tah.

⁹ Əgətun vivi slef mın məmə ilah okotol nəuia rəhalah iətəmi asoli mın e natimnati rəfin, məmə nıkilah otagiən o uək rəhalah. Slef mın okəsotəniən nıtai nəghatiən rəha nətəmi asoli mın rəhalah,

¹⁰ kəni məsotəkləhiən kəm lah, mətəu nian rəfin ilah okotəkeikei mautol natimnati əhruahru mın, məmə rəhalah nətəmi asoli mın okotəni nıpəhriənən e rəhalah uək. Kəni okəkeikei motəhrun məmə nian rəfin uək rəhalah otəkeikei mətəuvır. E noliən iətəm okotol e natimnati rəfin, otəgətun məmə nəgətuniən rəha Uhgın İosmiəgəh rəhatah, in təhruahru məuvır, kəni nətəmimi okotolkeikei məutohtəu=pən.

¹¹ Ik onəkəkeikei məgətun natimnati mın rəfin əha mətəu-inu Uhgın təmerəh rəkis e suaru o nətəmimi rəfin məmə otosmiəgəh ilah lan nian otəfən rəhan nəuviriən kəm lah.

¹² Nəuviriən əha rəha Uhgın tətəgətun məmə nian kitah kəutatig əhanəh e nəhue niftəni,

kotəkeikei motəpəh nitəu-pəniən noliən tərəh mīn mīne natimnati tərəh mīn rəha nəhue niftəni iətəm kauteviə e nikilah, mətəu okotan mətīg, kəni nəmiəgəhiən rəhatah otəhruahru vivi motəhmen=pən məmə kitah nətəmimi rəha Uhgīn.

¹³ Nəmiəgəhiən rəhatah in otəkeikei matol mīn lanu lan nian kitah okautəhtahnin nian Iesu Kristo, rəhatah Uhgīn əsanən mīne rəhatah Iosmiəgəh, in otuva mīn lan e nepətian əhagəhag rəhan. Nian əha in təuvir pīk agīn, kəni kitah kotəhrun məmə otəpanuva, kəni matol nikitah tətagiən.

¹⁴ Iesu nīkin təmagiən məmə otimis o tah, kəni mətəu nəmiəgəhiən rəhatah mos rəkis e nəsanəniən rəha noliən tərəh mīn rəfin, kəni mafəl vivi itah məmə kitah okəhuva rəhan mīn nətəmimi nətəm kotolkeikei məmə kautol əmə nati iətəm təuvir.

¹⁵ Natimnati mīn u, onatəgətun ilah e niməfaki. Əfəri nətəligiən rəhalah məmə okautohtəu=pən Iərmənig, kəni məghati əskasik kəm nətəm kəutohtəu=pən nəghatiən eiuə mīn. Uhgīn təməfinə uək əha kəm ik, kəni əghati mīn lanu lan. Soliən məmə iətəmimi kəti otəni rah ik. Segəhaniən məmə iətəmi kəti otəni məmə rəham nəghatiən in nati əpnarīn əmə. Nətəmimi rəfin okotəkeikei motisiai rəham nəghatiən.

3

Noliən rəha nəfaki mīn

¹ Taitəs, əni=pən vivi mın kəm rəham nətəmimi məmə okotisiai nətəmi asoli mine kəpmən rəhalah. Okotəkeikei mautol nəuialah, kəni mautəhtul maru e nian rəfin o noliən uək iətəm otasiru e nətəmimi.

² Kəni ilah okəsotəghati eiuəiən o nərəkinian nərgi nətəmimi, kəni okəsotoliən tıməti, mətəu ilah nan mətig əmə kəni mautol təuvir kəm nətəmimi, kəni mautosiahu rəhalah nətəligiən mautisiai nətəmimi rəfin.

³ Kautol mın lanu mətəu aupən kitah kotərah kəmotəhmen əmə e lah. Kəni Uhgın təmasiru e tah nian kitah mın kəmautol noliən tərəh mın əha, kitah ianməli mın. Kəməsotoliən nəuia Uhgın. Nəfən-əfəniən rəha nərəhiən təmərəkin itah. Kəni noliən tərəh mın rəhatah iətəm kitah kəmautolkeikei, kəmautarməniğ e tah. Kitah kəmautol əmə nəuialah, kəni kəmautol noliən tərəh rəfin. Kəni kəmautolkeikei natimnati mın rəha nətəpisin. Noliən tərəh rəhatah təmol məmə nətəmimi kotəməki e tah, kəni kitah kəmautəməki e tah mın.

⁴ Mətəu nian nolkeikeiən mine nəuviriən rəha Uhgın İosmiəgəh rəhatah təmietigəm=pa,

⁵ kəni in təmosmiəgəh itah, mətəu səniəmə təmol mətəu-inu kitah nətəmi əhruahru. !Kəpə! In təmosmiəgəh itah mətəu-inu təmasəkəhruiən itah. In təmosmiəgəh itah nian Narmin Rəha Uhgın təmafəl rəkis noliən tərəh mın, kəni kotair vi mın, kəni Narmin təməuiək e nikitah.

⁶ İesu Krısto İosmiəgəh rəhatah, in suaru iətəm Uhgın tatətəlmın nikitah tətəri e Narmin Rəhan,

kəni tatol e nikin agiən.

⁷ In təmol itah kotəhruahru e nəhmtin e nəuviriən rəhan məmə okotəhatətə e rəhan nəghatiən iətəm təməni kəm tah məmə o nian kəti, kitah kotatig itulin kitah min.

⁸ Inu nəghatiən kəti in nəghatiən pəhriən.

Kəni iəu iəkolkeikei məmə onəkəgətun vivi nətəmimi lan məmə okotəhrun vivi. Nəgətuniən min əha okotasiru e nəfaki min məmə rəhalah nətəligiən otətatig əskasik əmə e noliən natimnati iətəm təuvir. Nəgətuniən min u ilah kotəuvir kəni okotasiru vivi e nətəmimi.

⁹ Mətəu nəkəpəh nəghatiən alməli min iətəm nətəmimi kəutəni tol min lanu lan: kautos nərgi lus min aupən min ikin mautol məmə nərgi lus min rəhalah təfəməh, kəni okotəfəri ilah aru lan; kəni mautetet ilah min kəni mautəniəhu ilah min o nipəti nəghatiən rəha Lou rəha Mosis. Əpəh əmə nəghatiən min u mətəu-inu ko təsasiruiən e iətəmi kəti mine, kəni rəhan nəuviriən tikə.

¹⁰ Nəmə iətəmi kəti tatol nətəmimi kəutəuəri ilah min o nəghatiən tol min lanəha, onəkuvən məghati əskasik kəm in kəni məniəhu. Mətəu nəmə tatol min, kəni nəkuvən min məniəhu min. Nəmə nəməniəhu pau mau keiu, mətəu in tatəkeikei e rəhan noliən, kəni otəhtul=pən isəu ohni motəpəh.

¹¹ Mətəu ik nəkəhrun məmə iətəmi kəti tol lanu lan, rəhan nətəligiən tərəh kəni tatol kekəu-ekəu, kəni matol təfagə tərəh e nəhmti Uhgın. Rəhan əmə noliən tətəgətun məmə in iol rah nati.

Naunun nəghatiən rəha Pol

¹² Oiəkahli=pinə suah mil u kəti, Ateməs uə Tikikəs otuvnə meh ik. Nian otuvnə, ik onəkəkeikei məsal uəhai əmə e suaru mə onəkuvnə meh iəu əpəha taun Nikopolis, mətəu-inu iəu iəmolkeikei məmə iəkuvən matig ikın e nian rəha nətəpuian.

¹³ Kəni iətəmimi keiu, Apolos mine Sinəs u in ieinatig e lou,* ilau katualiuək e rəhalau naliuəkian, mətəu ik onəkəsiru e lau məmə natimnati rəfin rəhalau otəkeikei matig.

¹⁴ Rəhatah nətəmimi okotəkeikei motəhrun vivi suaru o nolian uək kəni mautol nati iətəm təuvir məmə ilah kotəhrun nasiruiən e nətəmimi nəuvein nətəm rəhalah natimnati təsəhmenian. Təsəuvirien məmə ilah kotatig əpnarın əmə.

¹⁵ Nətəmi min u nətəm itimah iəutatig kəutahli=pinə nəghatien təuvir kəm təmah. Kəni əni təuvir kəm nəfaki min nətəm kotalkeikei itimah.

Pəh Uhgın otəfinə rəhan nəuvirien kəm təmah.

3:12 Efəs 6:21-22; Kol 4:7-8 * **3:13** Ieinatig e lou – Suah kəti iətəm təhrun vivi lou rəha kot, kəni in tətəghati rəha nətəmimi nətəm kautəhuvən e kot. **3:13** Uək 18:24; 1Kor 3:5-6 **3:14** Efəs 4:28

**Nauəuə Asim Rəha Uhg̃in Nəmtət̃iən Vi
The New Testament in the Whitesands language of
Tanna Island, Vanuatu
Niutesteman long Nərak, lanwis blong Whitesands
Tanna, Vanuatu**

Copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Whitesands

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-03-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

913a182a-255f-5344-b6b0-0294ba221e87